

Marselisborg - Mols Modellen

Aftale om en CO₂-neutral udvidelse af Aarhus Havn 2023

Indrykket mole og reduceret areal

- Aftalen omfatter beslutning om havneudvidelse på 43 hektar samt Aarhus Blueline
- En ny ydermole rykkes op til 314 meter tættere på havnen og bliver 100 meter kortere end foreslået. Det samlede havneareal reduceres med 21 hektar land og 21 hektar vand i forhold til det ansøgte og sikrer sigtelinjer mod Mols og Skødshoved.
- Byggehøjde og byggemuligheder reduceres, hvilket forbedrer udsigt over bugten.
- Udvidelsen sker etapevis.

Klima og CO₂

- Anlæggelsen af Yderhavnen skal være CO₂-neutral. Aarhus Havn forpligtes til at rapportere på anlæggets udledning, samt på hvilke konkrete CO₂-neutraliserende tiltag, der løbende iværksættes.
- Aftalen er et markant nybrud, da partierne stiller meget skrappe klima-krav til havneudvidelsen, end når kommunen hidtil har bygget eksempelvis skoler, idrætsfaciliteter og infrastruktur.
- Første fase af anlægget (etableringen af ydermolen) er CO₂-neutral i 2030
 - CO₂-neutralitet opnås blandt andet ved hjælp af følgende konkrete projekter: Etablering af en midlertidig solcelleø bag ydermolen, solceller på havnens tage og ved dryport samt landstrøm til containerskibe samt projekt med energisymbioser mellem virksomheder på Aarhus Havn.
 - Fordi transport på store containerskibe er 12 gange mere energieffektivt end transport på lastbiler vil havneudvidelsen samlet set bidrage til en mindre CO₂-udledning, end hvis Aarhus Havn ikke udvides

Havmiljø

- Aftalen forpligter Aarhus Havn til at bidrage aktivt ind i genopretning af Aarhus Bugt
- Der etableres kystnære stenrev under havet og plantes ålegræs for at bidrage til biodiversitet. Havnen skal investere 5 mio. kr. i ålegræs.
- Naturområdet Aarhus Blueline, der er et samarbejde mellem Aarhus Havn, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Aarhus Universitet og Aarhus Kommune etableres for 70 mio. kr. inklusive nye stenrev.
- Næringstilførsel til bugten skal reduceres, eksempelvis ved at omlægge til natur og etablere engsøer.
- Det undersøges, om man kan indgå i storskalaprojekter om eksempelvis (gen)etablering af store stenrev, som er fjernet helt eller delvist af fortidens stenfiskeri, eksempelvis Mejl Flak syd for Sletterhage. Aarhus Havn afsætter 10 mio. kr. til det.
- Klapning: Mængden af sediment til klapning skal reduceres mest muligt eller i bedste fald fjernes med aftalen fra det ansøgte 1,8 mio. m³ til maksimalt 400.000 m³.
- Der skal ikke ske klapning ved Fløjstrup Strand, men i dialog med statslige myndigheder findes alternativ klapplads.
- Råstofindvinding: Behov for at indvinde sand begrænses ved at erstatte med overskudsjord fra bygge- og anlægsprojekter i Østjylland. Herved reduceres sandmængden fra ca. 19 mio. m³ til 4,3 mio. m³.

Alternativer til Yderhavnen

- Aarhus Havn skal undersøge potentialet for at effektivisere på den eksisterende containerterminal med 10 procent.
- Forligspartierne forudsætter etableringen af en tørhavn, og fremskynder derfor undersøgelserne om at etablere en tørhavn ved Framlev/Harlev Nord
- Aarhus Havn skal fortsætte dialogen med Grenå Havn om fremtidigt samarbejde med særligt fokus på såkaldt fast bulk gods.
- Der arbejdes ikke videre med en alternativ udvidelse af Aarhus Havn mod nord, da det vil være for klimabelastende og økonomisk omkostningstungt pr. ha. sammenholdt med
- Yderhavnen. Desuden forudsætter denne løsning i omegnen af 3.6 mio. m³ klappning af havsediment.

Økonomi

- Aarhus Havn har en solid økonomi og opsparring på 400 mio. kr. og alene i 2022 forventes et driftsoverskud på 160 mio. kr.
- Forretningsmodellen består af langvarige lejekontrakter
- Yderhavnen-projektet anlægges i etaper med mulighed for at standse udbygningen, hvis behovet ikke er som forventet. I takt med igangsætning af anlægget vil den økonomiske sikkerhed være øget med omsætning fra den eksisterende havn, og de etaper i Yderhavnen, der løbende er taget i brug.
- Hver etape påbegyndes ud fra en konkret behovsvurdering.